

Löydä luonto uudelleen

Yhteisöllistä ja matalan kynnyksen
luontotoimintaa kouluyhteisöön-
innovaatioprojekti

Ryhmä 2: Kelly Lindholm, Lyyli Ulmer, Natalia Marjanen,
Netta Piirainen & Vili Väisänen

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2025

Moduuli 2: Ideointi

Ideat luontotoiminnasta

1. Vr lasit koulussa (äänimaailma, tuoksut ja videoita eri kansallispuistoista)

2. Oppiaineisiin sisällytetty esim. kerran viikossa luontotoimintaa/näkökulmaa

3. Pöytiä yms. ulos, jotta tunteja voisi pitää ulkona.

4. Luonnossa selviytymistaitoja kurssimuodossa tms.

4. Luonnossa selviytymistaitoja kurssimuodossa tms..

6. Luokkaretki, jossa yövytään teltoissa/laavuilla parin yön ajan ja tutustutaan jokaisen oikeuksiin

6. Luokkaretki, jossa yövytään teltoissa/laavuilla parin yön ajan ja tutustutaan jokaisen oikeuksiin

8. Rauhoittumishuone kouluympäristössä, mihin olisi tuotu luontoelementtejä

9. Luokan yhteinen kasvatusprojekti

10. "Vuodenaikapolku" esim. Jokaisena vuodenaikana käydään kävelemässä tms. sama reitti ja tutkitaan luonnon eroja eri vuodenaikoina (esim. Kerätään luonnosta tiettyyn vuodenaikaan liittyviä juttuja, lehdet, marjat tms.)

11. Vuodenaikoihin pohjautuvat tapahtumat koulun pihalla (esim. kerätty omenoita ja marjoja ja tehty niistä tarjottavaa, kaamosaikaan pimeyden äärellä, pakkasella jäälyhtyjä, keväällä istutusta tms.)

12. Majojen rakentelu. Voisi olla pidempi projekti jossa jatkuvuutta tai pienryhmissä toteutettava kilpailuhenkinen tempaus

13. Haitallisten vieraslajien tunnistaminen ja kitkeminen (esim. lupiinit)

14. Lautapeliä/korttipeliä tekeminen luonnosta kerättyjen materiaalien avulla

15. Kuvaamataidossa luontoaiheista taidetta, haetaan luonnosta maalausvälineitä, mennään ulos tekemään taidetta

16. Ympäristöstä roskien kerääminen (Voisi järjestää esim. kisana, kuka kerää eniten tms. jotta lisääisi mielenkiintoa. Voisi toteuttaa esim. tietyllä välitunnilla tms.)

17. Kuvataiteessa jokainen saisi valita mieleisensä maiseman tai kohdan lähiluonnosta ja piirtää/maalata kuvan samasta kohteesta jokaisena vuodenaikana.

18. Lintujen seurailu ja eri lajien tunnistaminen (tähän joku mielekäs toteutustapa)

19. "ystävyysskoulu" toisen paikkakunnan koulun kanssa, jaetaan luontokokemuksia, kuvia, videoita tms.

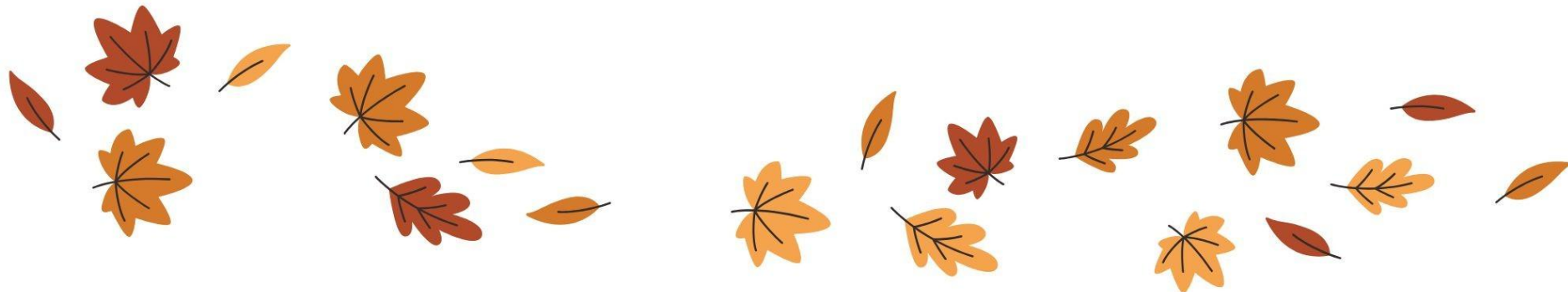
20. Oman luontodokumentin/pienlehden tekeminen pienryhmissä itseään kiinnostavasta luontokohteesta/-aiheesta. (Mediataidot)

21. Perinnetaitoja (ja -tarinoita) eri-ikäisten ihmisten ohjauksessa, esim. kaarnalaivoja, puupillejä tms. (isompia koululaisia, vanhempia, isovanhempia, palvelutalojen asukkaita)

Ideoinnin toteuttaminen ja prosessi

Käytimme ideoimiseen Aivoriihi-menetelmää. Jokainen ryhmäläinen sai ehdotella vuorollaan ideoita, jotka kirjasimme ylös Padlet-alustalle muistilappujen tapaan. Aivoriihessä tarkastelimme yhdessä digitaalista fläppitaulua ja jokainen meistä sai kertoa mistä piti eniten. Kävimme yhdessä kaikkien suosikkivaihtoehdot läpi, yhdistelimme eri ideoita ja valitsimme jäljelle jäävät neljä aihetta.

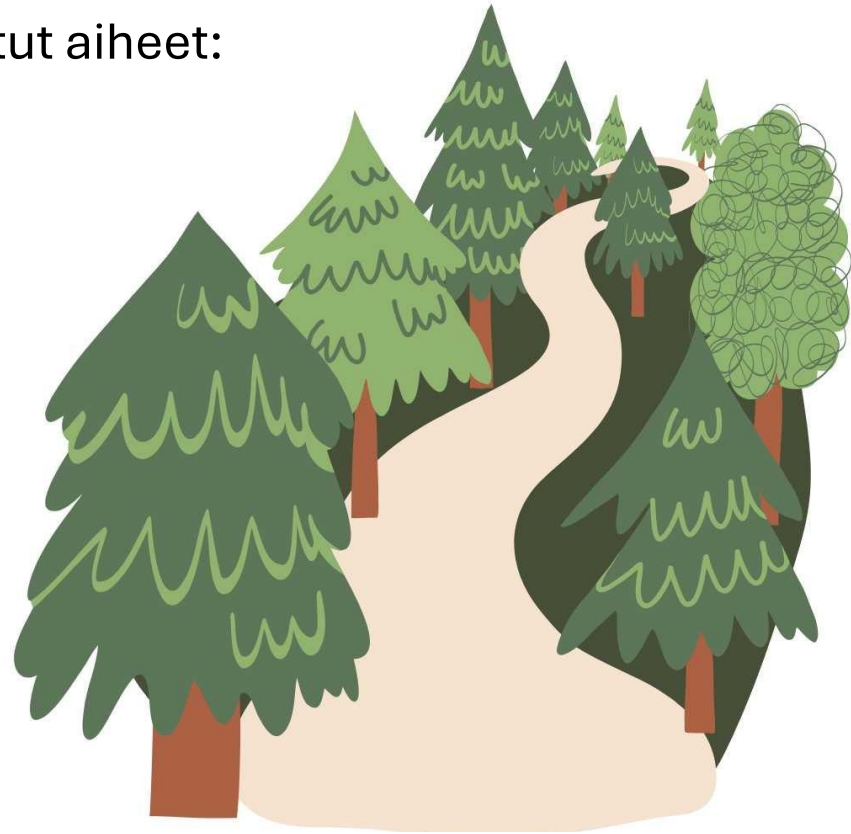
Jokainen meistä osallistui ideointiin ja keskusteluun, sekä koululla, että etäyhteyksien välityksellä. Kaikki ideat tulivat kuulluksi ja niitä pidettiin tasavertaisina. Kirjoitimme yhdessä yhteiselle jaetulle pohjalle syvemmän kuvauksen jokaisesta ja täydensimme tekstiä tarvittaessa. Kokonaisuudessaan ideointiprosessi sujui yhdessä miettien ja toistemme ideoita jalostaen.

Moduuli 4: Konseptointi

Löydä luonto-uudelleen -innovaatioprojektin valitut aiheet:

1. Kansallispuistot tutuksi VR-lasien avulla
2. Ystävyysskoulu
3. Luontodokumentti/pienlehti
4. Luontotoimintaa koulupäiviin

1. Kansallispuistot tutuksi VR-lasien avulla

Koulujen käyttöön tuotettava materiaali, jonka avulla pääsee tutustumaan virtuaalisesti eri kansallispuistoihin. Materiaalissa voisi olla esimerkiksi kartta, josta voi valita tutustuttavan kohteen tai pisteet reitillä.

Metsäpolkujen lisäksi voisi olla kuvattuna yleisesti luonnossa tai juuri ko.paikassa tehtäviä asioita, kuten melominen, kalan savustaminen, lumikenkäily tai teltasta herääminen.

Toiminnan tarkoituksena on innostaa ja madaltaa koululaisten kynnystä lähteä luontoon ja kertoa monista mahdollisuuksista mitä Suomen luonto tarjoaa. Se voi tarjota oppilaille rauhallisen hetken koulupäivään luonnon äänten, maisemien ja puuhastelujen äärellä. Rauhoittuminen voisi tapahtua varta vasten räätälöidyssä rauhallisessa koulutilassa.

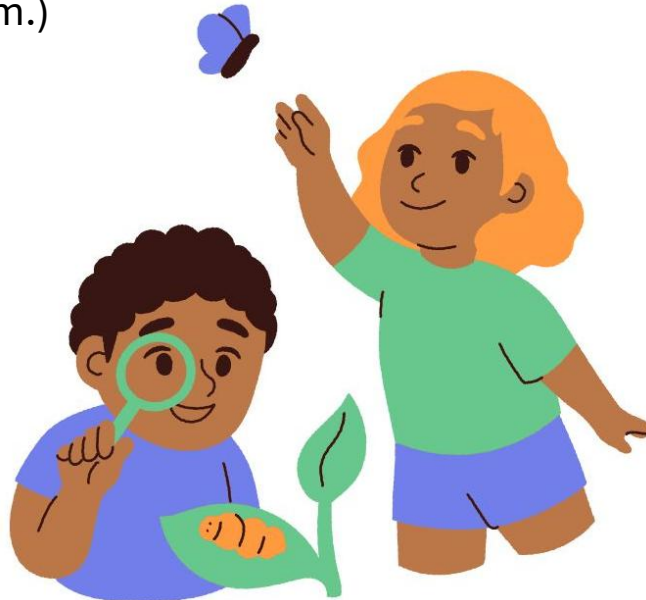
Vahvuudet • Teknologia houkuttaa nuoria • Turvallisuus ja saavutettavuus • Motivoiva	Heikkoudet • Rahoitus • Ylläpito ja päivitykset • Ei aitoa kosketusta luontoon
Mahdollisuudet • Jatkokehittämisen potentiaali • Innostuminen ulkoilusta	Uhat • Teknologian nopea vanheneminen • Sisällön vanhentuminen

2. Ystävyyskoulu

Tehdään yhteistyötä toisella paikkakunnalla tai toisessa maassa sijaitsevan koululuokan kanssa. Kerrotaan lähiluonnosta ja luontokokemuksista, jaetaan kuvia, videoita ja mahdollisuuksien mukaan vieraillaan toisten luona.

Ajatuksena vahvistaa suhdetta omaan lähiluontoon, huomata sen erityispiirteet ja viestiä niistä muille sekä oppia millaista toisaalla on (rannikko, sisämaa, kaupunki, lappi ym.)

Vahvuudet • Jatkuvuus • Verkostoituminen	Heikkoudet • Kuka vastaa toteutuksesta ja koulujen yhdistymisestä?
Mahdollisuudet • Voi laajentaa Suomen ulkopuolelle	Uhat • Retkien rahoitus ja logistinen puoli

3. Luontodokumentti/pienlehti

Oppilaat suunnittelevat ja toteuttavat pienryhmissä oman luontodokumentin. Aihe voi olla esimerkiksi jokin lähiluonnon eliö, kasvi tai vaikka tietty metsäalue, johon tutustutaan lähemmin muutaman viikon ajan. Jokainen ryhmä tuottaa yhden valmiin luontodokumentin (n.10min), jotka esitetään kaikille osallistujille. Tällä tavoin muut ryhmät voivat oppia toisten aiheista.

Vaihtoehtoisesti idean voi toteuttaa myös pienlehden muodossa (sopii paremmin esimerkiksi alakouluikäisille). Jokaisella ryhmällä olisi oma lähiluontoon liittyvä aihe, josta tehtäisiin fyysinen lehti kopiokoneen ja leikkaa-liimaa menetelmien avulla. Lehteen voisi kerätä/skannata luonnosta kasvien osia, niissä voisi olla tietopaketteja jne.

Vahvuudet • Videoiden tekeminen kiinnostaa nuoria • Mahdollisuus vaikuttaa toteutustapaan	Heikkoudet • Vaatii resursseja & osaamista
Mahdollisuudet • Osallistava • Jatkuvuus	Uhat • Jatkuvuuteen sitoutuminen

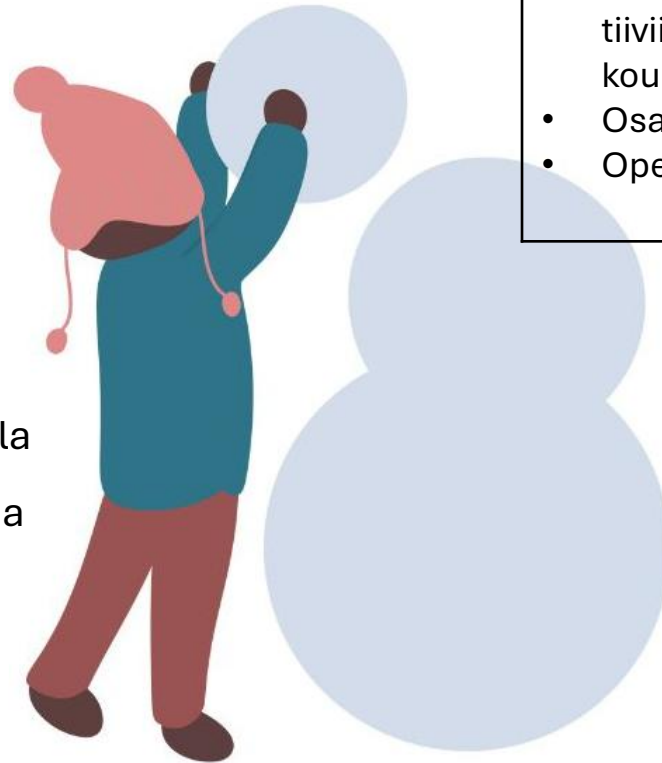

4. Luontotoimintaa koulupäiviin

Idea/materiaalipankki koulujen käyttöön, jonka pohjalta voisi toteuttaa luontotoimintaa osana eri oppiaineiden opetusta. Sisältönä voisi olla esimerkiksi kotitaloudessa villiyrtytien keräämistä, matikassa laskemista metsästä löytyvillä materiaaleilla ja käsityössä perinnetaitojen opettelua.

Toimintaan voisi ottaa mukaan eri-ikäisiä ihmisiä kertomaan luontokokemuksistaan ja jakamaan oppejaan.

Luontotoimintaa voitaisiin toteuttaa esim. kerran viikossa yhden oppiaineen tunnilla, jolloin toiminnalla olisi jatkuvuutta. Opettajille valmis suunnitelmapohja tai vapaammin aikataulutettava osuus.

Vahvuudet • Jatkuvuus & toistuvuus • Toiminta monipuolista • Helpottaa opettajien työtä • Helppoa toteuttaa	Heikkoudet • Riittääkö ideat?/ saako materiaalista riittävän kattavan?
Mahdollisuudet • Monialainen yhteistyö • Luonto tulee tiiviimmäksi osaksi koululaisten elämää • Osallistava • Opettavainen	Uhat • Aikataulutus? • Löytyykö sitoutuneita tekijöitä?

Toimintaympäristö ja lähtötilanne

- Asiakkaana on yhteiskunnallisten innovaatioiden osaamiskeskus (THL, Innokylä) sekä koulut, joissa hanke toteutetaan
- Materiaalia tärkeää suunnitella yhteistyössä opettajien, lasten sekä heidän vanhempien kanssa
- Valmis tuotos on suunnattu erityisesti opettajien käytettäväksi
- Luontotoiminta pohjaa opetussuunnitelmaan
- Kustannuksia syntyy ainakin palvelun suunnitteluun ja levittämiseen käytettävistä työtunneista ja mahdollisesta fyysisestä materiaalista

Toimintaympäristöä kartoitettu *business model*-canvasta mukaillen
<https://innokyla.fi/fi/tyokalut/business-model-canvas>

”Helppo pääsy luontoon muun muassa suojaa masennukselta, lievittää stressiä ja parantaa mielialaa”.

”Aihe on tärkeä ja ajankohtainen, sillä suomalaisten kunto sekä työ- ja toimintakyky ovat heikentyneet.”

”Jos luonnon myönteiset terveysvaikutukset otettaisiin laajasti hyötykäyttöön, Suomi voisi hillitä kansantaudeista yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia ja samalla lisätä hyvinvointia.”

Aiheeseen liittyvää materiaalia/tutkimustietoa

<https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/luontokasvatus/>

<https://mappa.fi/>

<https://luontoliikuntakeskus.fi/luonnossa-oppimisen-vinkkipankki/>

<https://www.sitra.fi/hankkeet/kansallinen-luontoterveysohjelma/>

<https://www.sitra.fi/uutiset/luontobarometri-2025-suomalaiset-tunnistavat-laajasti-luonnon-terveyshyodyt-ja-odottavat-kunnilta-toimia/>

Moduuli 5: Prototypointi ja testaus

Ensimmäinen testaus

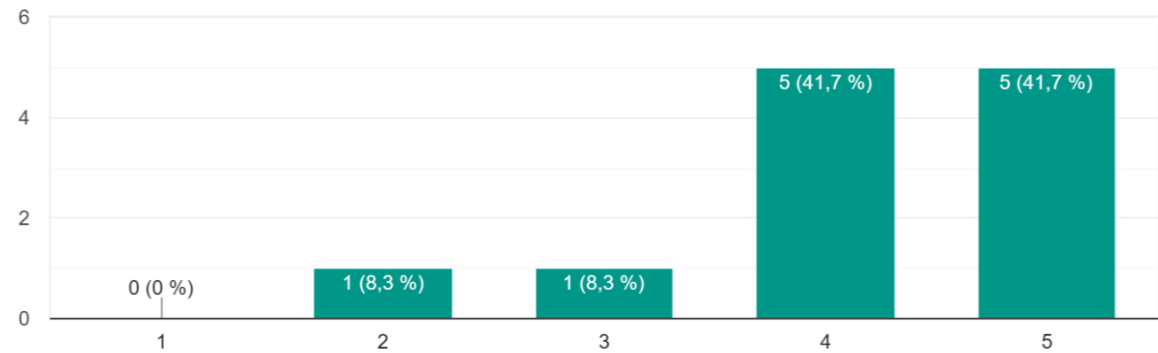
- Lähetimme opettajille kyselyn kartoittaaksemme heidän ajatuksiaan kouluarkeen suunnatusta materiaalipankista.
- Kysely koostui sekä strukturoiduista (seuraavissa dioissa) , että avoimista kysymyksistä. Avoimissa kysymyksissä kysyttiin millaista luontotoimintaa kouluun kaivattaisiin lisää ja pyydettiin jakamaan ajatuksia, kokemuksia ja kehitysehdotuksia.
- Vastauksissa nousi esiin, että luontosuhdetta pidetään tärkeänä, mutta uusiin haasteisiin suhtaudutaan varauksella. Useampi vastaaja toi esiin, että materiaalipankin hyödyntämiseen vaikuttaa se, kuinka se istuu opetussuunnitelmaan, millaista tuen tarvetta ohjattavalla ryhmällä on, ja saako luontoretkille avustajan mukaan.
- Saatu palaute vahvisti ajatustamme siitä, että materiaalipankin sisällöt tulisi suunnitella opetussuunnitelmiin sopiviksi, jolloin se voisi helpottaa ja rikastuttaa opettajien työtä. Toteutettavuuden ja saavutettavuuden vuoksi osa toiminnoista voisi olla suunnattu sisätiloihin.

Vastauksia prototyypin 1. testauksesta

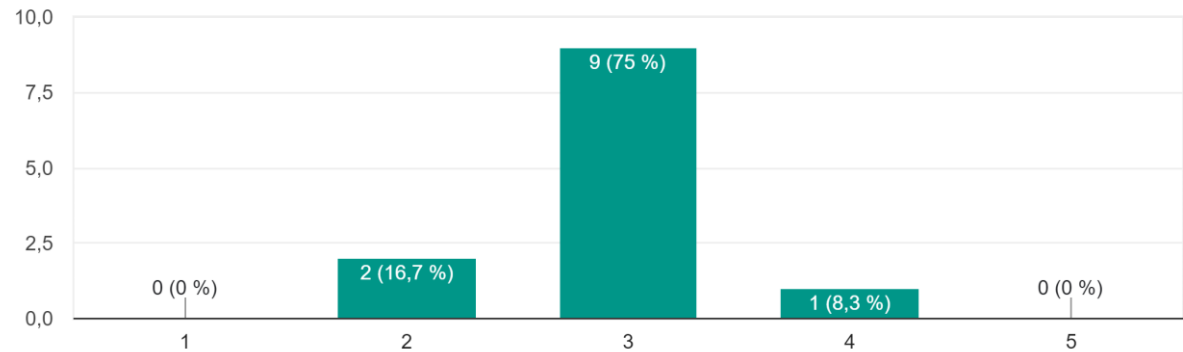
Kuinka tärkeänä pidät luontosuhteen vahvistamista/ylläpitoa koulussa?

12 vastausta

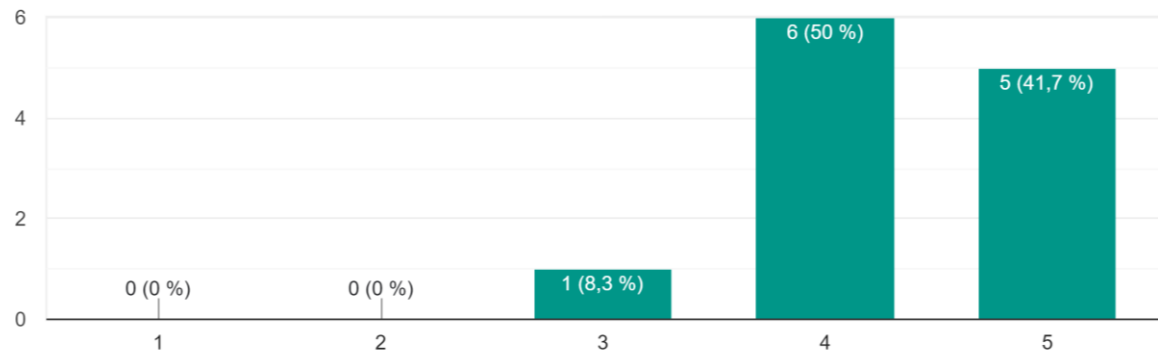
Millaiseksi arvioisit koulusi oppilaiden luontosuhdetta?

12 vastausta

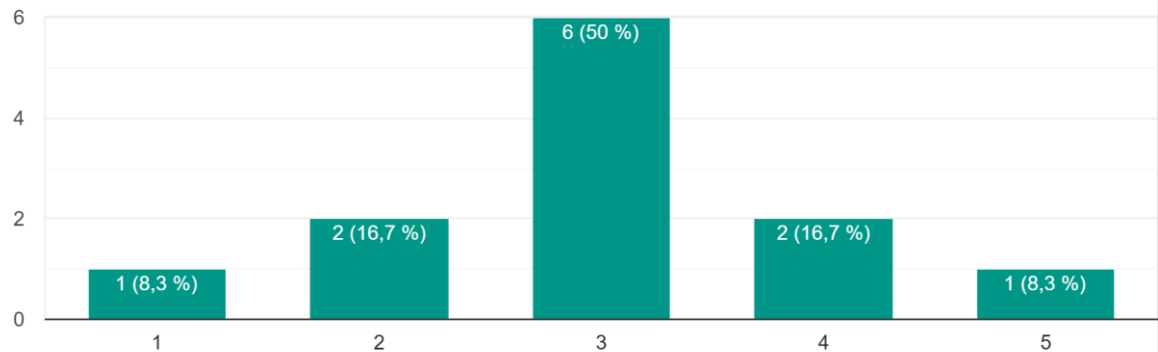
Uskotko luontotoiminnan edistävän oppilaiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyden tunnetta?

12 vastausta

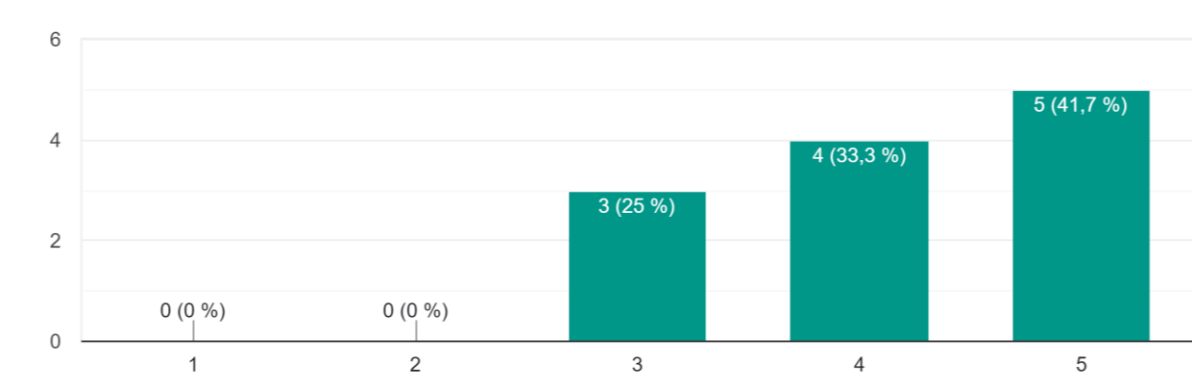
Koetko, että koulussasi on riittävästi luontoon liittyvää toimintaa?

12 vastausta

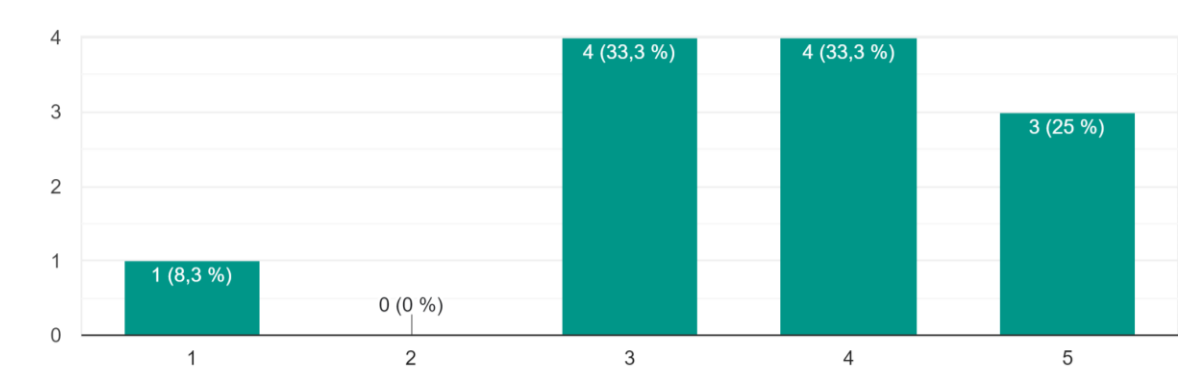
Miten helposti koulustasi pääsee lähiluontoon? (esim. lähimetsä)

12 vastausta

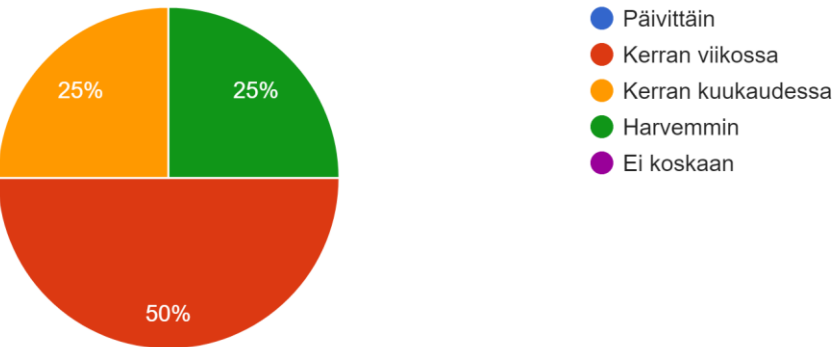
Kuinka todennäköisesti hyödyntäisit opetuksessasi tällaista materiaalipankkia, mikäli se olisi helposti saatavilla?

12 vastausta

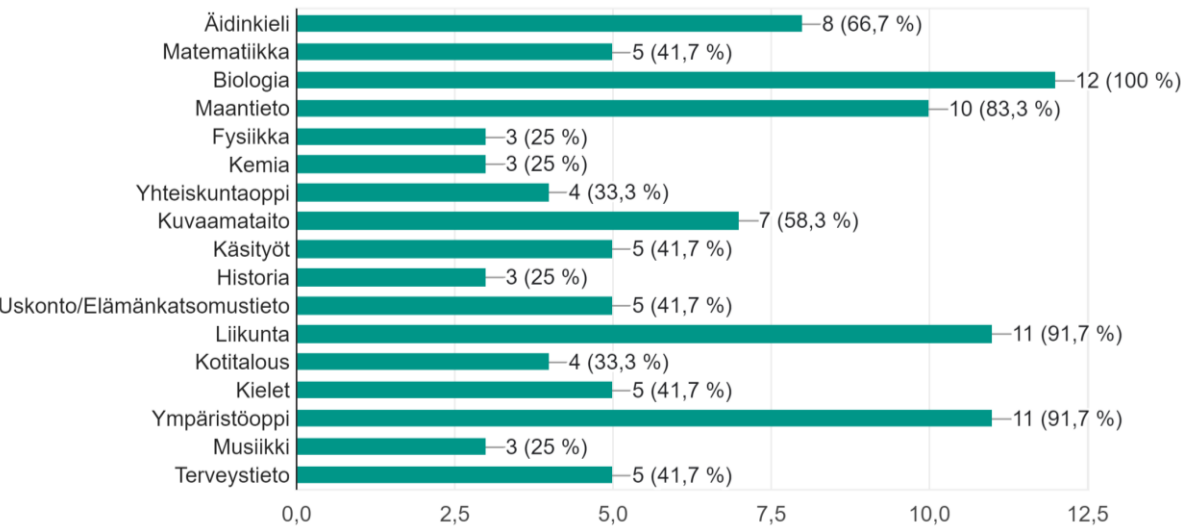
Kuinka usein olisit valmis sisällyttämään luontotoimintaa opetukseesi?

12 vastausta

Missä oppiaineissa näkisit mahdollisuuksia hyödyntää luontotoimintaa? (valitse kaikki mielestäsi sopivat)

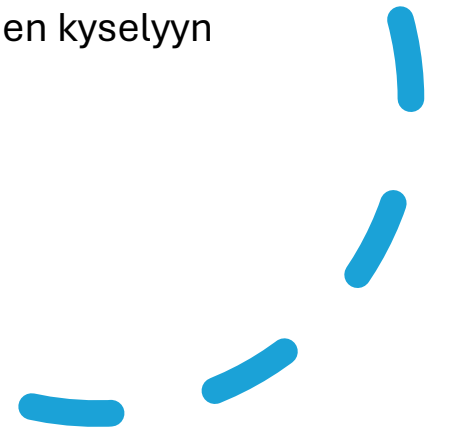
12 vastausta

Toinen testaus

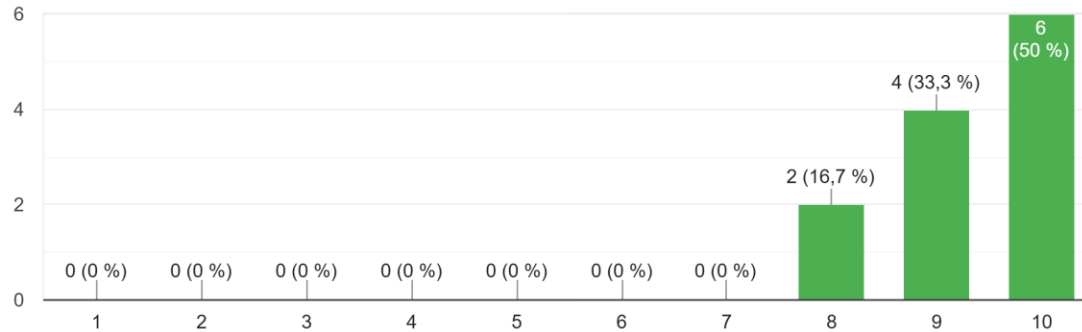
- Teimme luonnoksen materiaalipankin verkkosivusta.
<https://materiaalipankki.my.canva.site/>
- Laadimme prototyypin visuaalista ilmettä ja käytettävyyttä käsittelevän kyselylomakkeen. Lomake lähetettiin opettajille, jotka saivat jakaa sitä kollegoilleen.
- Kysely koostui kymmenestä kysymyksestä ja vapaasta palauteosiosta.
- Projektin tiiviistä aikataulusta johtuen, vastausaikaa toiseen kyselyyn annettiin vajaa viikko.

Vastauksia prototyypin 2. testauksesta

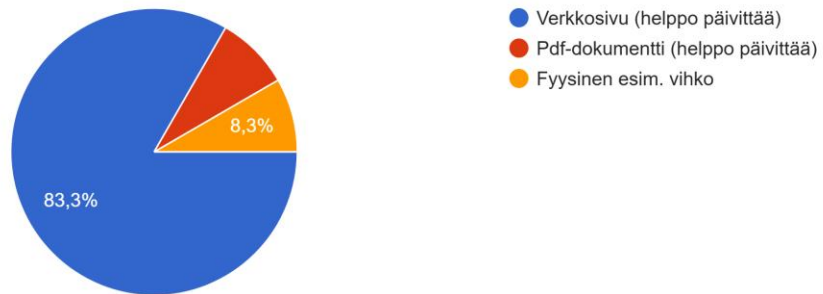
Miten selkeä prototyypin ulkoasu mielestäsi on? (käytettävyys)

12 vastausta

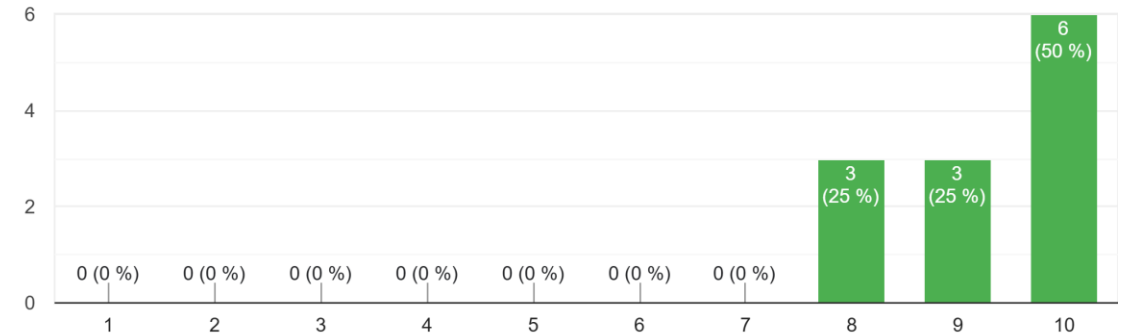
Missä muodossa toivoisit materiaalipankin olevan?

12 vastausta

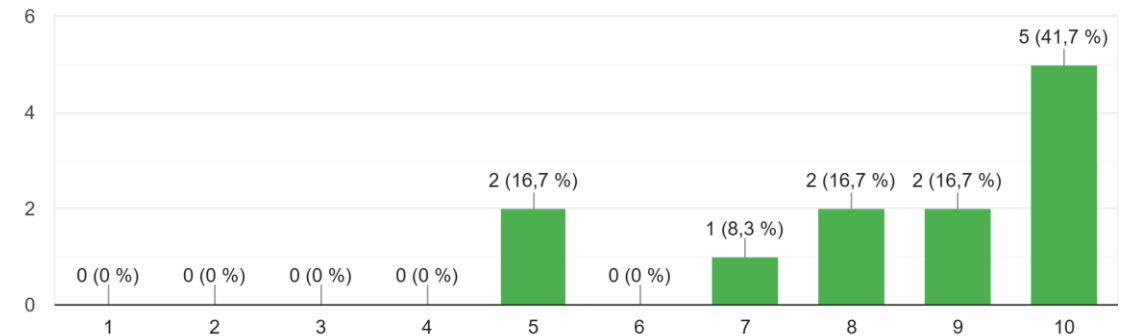
Mielestäni prototyypin visuaalinen ilme on

12 vastausta

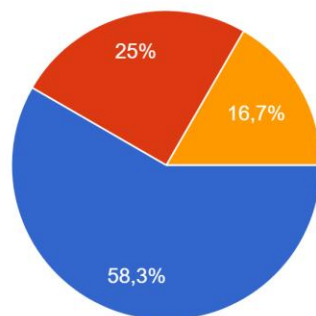
Miten todennäköisesti käyttäisit prototyypin mukaista materiaalipankkia opetuksessasi?

12 vastausta

Kumpi olisi toimivampi järjestys päänäköymässä?

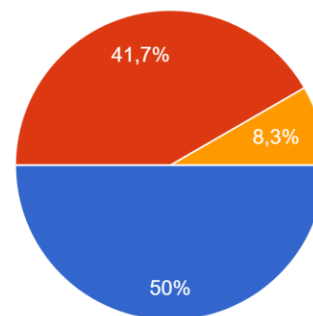
12 vastausta

- Oppiaineen valinta -> luokka-asteen valinta
- Luokka-asteen valinta -> oppiaineen valinta
- Ei väliä

Miten toiminnan tavoitteet tulisi kuvata? (esimerkki ympäristötaideteos- osiosta)

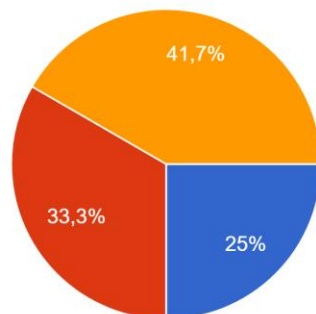
12 vastausta

- Keskeinen kuvaus toiminnasta riittää
- Poiminnat opetussuunnitelmasta olisi myös hyviä
- Yllämainitut sekä suora linkki OPS:iin (riittää että lopussa lukisi vaikka T2 tai T4)

Millaiset ohjeet haluaisit toimintaan liittyen?

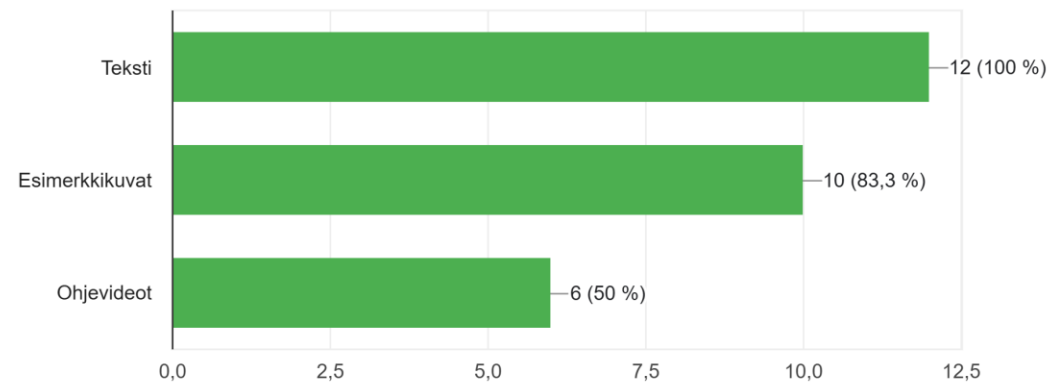
12 vastausta

- Toiminnan toteutuksen lisäksi ryhmän ohjaamiseen ja tuntirakenteeseen konkreettisia ohjeita
- Riittää, että luontoaiheinen toiminta on selitetty, en kaipaa lisäohjeita
- Mahdollisimman valmiiksi suunniteltu oppitunti

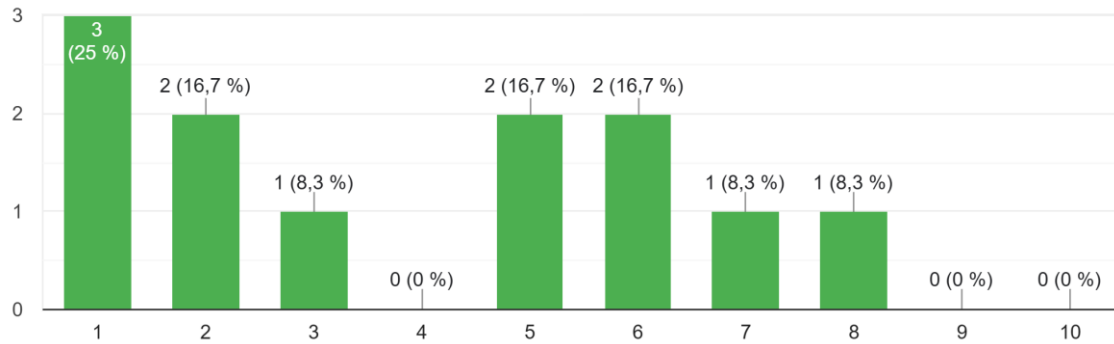
Missä muodossa toivoisit ohjeiden olevan saatavilla? (Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon)

12 vastausta

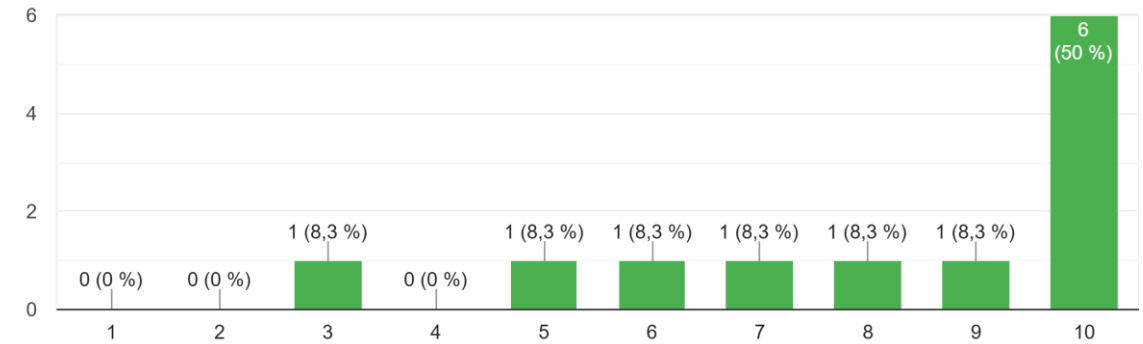
Kuinka todennäköisesti haluaisit osallistua materiaalipankin sisällön kehittämiseen?

12 vastausta

Miten paljon toivot materiaalipankkiin tutkittua tietoa luonnon hyvinvointivaikutuksista?

12 vastausta

Mitä opimme tuloksista?

- Materiaalipankille voisi olla kysyntää koulujen viikoittaisessa ohjelmassa.
- Useimmat toivoivat mahdollisimman valmiiksi suunniteltua oppituntia. Esimerkiksi kiinnostusta kehittämistyöhön osallistumiseen ei juurikaan ole.
- Sisällön toivottiin olevan linjassa ajantasaisen opetussuunnitelman kanssa sekä ytimekäs ja selkeä.
- Ensisijaisesti materiaalin toivottiin olevan verkkosisältönä, jossa vahvuutena sen käytettävyys sekä päivitysten helppous.

Moduuli 6: Implementointi, eli käyttöönotto

Kuvat Pecha Kucha-esitykseen

Linkki videoon: <https://www.youtube.com/watch?v=vNTnfrgRCw4>

